

N:o 27.

Ank. till Riksd. kansli den 10 mars 1890, kl. 12 midd.

*Lagutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring
i lagen om skiljemän den 28 oktober 1887.*

Från Andra Kammaren har lagutskottet fått emottaga en inom nämnda kammare af herr *A. E. Petersson* i Hamra afgifven motion, n:o 196, i hvilken fyra andra ledamöter af kammaren instämt. Motionen är af följande lydelse: »Lagen om skiljemän af den 28 oktober 1887 är visserligen ännu ny och föga pröfvad, men då den till undanrödjande af långvariga och dyrbara rättegångar förtjenar stort afsende samt att dess domslut böra erhålla den aktning och förtroende, som våra öfriga domstolar åtnjuta, och då denna lag går så långt i sin magtfullkomlighet, att vad eller klander emot skiljemännens domslut ej får ega rum, så synes mig att skiljemän, innan de träda till sin befattning, i likhet med ledamot i expropriationsnämnd, böra aflägga domareed.

En brist i nämnde lag synes mig ock det förhållandet vara, att inga bestämmelser finnas rörande skiljemännens ersättning, utan är detta öfverlemnadt åt deras godtycke.

Med anledning häraf får jag värdsammast föreslå, att följande tvenne stadganden blifva i lag om skiljemän införda:

1:o. Innan skiljeman träder till sin befattning, gånge han inför rådstufvu- eller häradsrätt sådan ed, som om ledamot i expropriationsnämnd är stadgadt.

2:o. Skiljeman erhåller ersättning i likhet med häradshöfding, eller efter tredje klassen i resereglementet.

Part i mål, som handlägges af skiljemän, ersätte hvar sin skiljeman samt hälften hvardera af dens ersättning, som af desse skiljemän blifvit tillkallad.»

Hvad först angår den del af motionärens förslag, som afser att göra skiljemän edsvurne i öfverensstämmelse med hvad för ledamöter i expropriationsnämnd är stadgadt, vill utskottet endast erinra derom, att lagstiftningen under senare tider gått i den rigtning, att de i lag föreskrifna eder afskaffats i den mån sådant ansetts utan våda kunna ske. Med afseende härå synes det utskottet icke lämpligt att nu införa föreskrift om eds afläggande i ett fall, der sådant förut icke varit stadgadt.

I andra punkten af motionen har motionären framställt förslag till bestämmelser om godtgörelse för fullgörandet af skiljemannaupdrag. Härom fans i 21 § af det förslag till lag om skiljemän, som af nya lagberedningen afgafs den 19 februari 1885, en så lydande föreskrift:

»Skiljemän ega att i sin dom tillägga sig skälig godtgörelse för all med förrättningen förenad kostnad och tidspillan. Nöjes ej part med skiljemännens beslut i den delen, eger han instämma klander derå till domstol; vare dock pliktig anhängiggöra och fullfölja klandret inom den tid och vid den påföljd, som i 17 § sägs.»

Vid lagförslagets granskning i högsta domstolen ansågo emellertid fyra justitieråd, att denna paragraf borde ur förslaget utgå, och anförde till stöd för denna åsigt bland annat, att uppdraget att vara skiljeman vore en helt och hållet privat befattning, som ingen mot sin vilja vore pliktig att åtaga sig, samt att med denna beskaffenhet af skiljemannaupdraget syntes bäst öfverensstämma, att ersättningen för dermed förenade kostnader och besvär finge bero på öfverenskommelse emellan vederbörande eller, i brist deraf, på pröfning af domstol. Detta skäl, som föranledde paragrafens uteslutande ur lagförslaget, innan detsamma framlades för Riksdagen, synes ega giltighet äfven i fråga om motionärens nu framställda förslag i denna del.

Hvad särskildt beträffar den af motionären föreslagna grund för fördelningen af uppkommande kostnader, synes det utskottet olämpligt att i lag fastställa en sådan grund, hvarigenom skiljemännen skulle betagas möjlighet att allt efter sakens beskaffenhet fördela kostnaden mellan parterna. Om det t. ex. skulle visa sig, att den ena parten saknat allt fog för de påståenden, hvilka underkastats skiljemännens

pröfning, torde väl billigheten också fordra, att denne part får betala hela eller åtminstone en större del af kostnaden.

På sålunda anförda skäl får lagutskottet hemställa,

att förevarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 10 mars 1890.

På lagutskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.
